

“YAGONA VATAN, YAGONA XALQ BO‘LIB, YANGI HAYOT VA KELAJAK YARATAMIZ!” G‘OYASINING IJTIMOY-FALSAFIY MAZMUNI VA AMALIY MEKANIZMLARI

Xamrakulov O‘tkirjon Maxmudovich

Farg‘ona davlat universiteti

Harbiy ta‘lim fakulteti o‘qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.22670034>

Qabul qilindi: 1-sentabr 2026-yil • Ma‘qullandi: 8-sentabr 2026-yil • Nashr qilindi: 9-sentabr 2026-yil

Annotatsiya

Mazkur maqolada “Yagona Vatan, yagona xalq bo‘lib, yangi hayot va kelajak yaratamiz!” g‘oyasining ijtimoiy-falsafiy, aksiologik, fuqarolik-huquqiy va pedagogik mazmuni tahlil qilingan. Ushbu g‘oya O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 1-apreldagi PQ-120-son qarorida mamlakat davlat mustaqilligining 35 yilligini nishonlashning bosh g‘oyasi sifatida belgilangan. Maqolada “Yagona Vatan”, “yagona xalq”, “yangi hayot” va “kelajak yaratish” tushunchalari o‘zaro bog‘liq yaxlit taraqqiyot modeli sifatida talqin etiladi. Tadqiqotda tizimli yondashuv, aksiologik tahlil, qiyosiy tahlil, institutsional yondashuv, kontent-tahlil va ilmiy modellashtirish usullaridan foydalanilgan. Milliy birdamlikni ta‘minlovchi asosiy omillar sifatida umumiy fuqarolik o‘zligi, ijtimoiy adolat, millatlararo totuvlik, o‘zaro ishonch, faol fuqarolik pozitsiyasi, tarixiy xotira va kelajak uchun mas‘uliyat ko‘rsatib berilgan. Shuningdek, oila, mahalla, ta‘lim muassasalari, fuqarolik jamiyati institutlari, ommaviy axborot vositalari va davlat tashkilotlarining mazkur g‘oyani ro‘yobga chiqarishdagi vazifalari yoritilgan. Tadqiqot natijasida milliy birdamlikni baholashga xizmat qiluvchi konseptual mezonlar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar:

Vatan, xalq, milliy birdamlik, fuqarolik o‘zligi, vatanparvarlik, ijtimoiy hamjihatlik, millatlararo totuvlik, tarixiy xotira, yangi hayot, kelajak, Yangi O‘zbekiston.

Kirish

O‘zbekiston davlat mustaqilligining 35 yilligini nishonlash munosabati bilan ilgari surilgan “Yagona Vatan, yagona xalq bo‘lib, yangi hayot va kelajak yaratamiz!” g‘oyasi mamlakat taraqqiyotining tarixiy tajribasi, bugungi islohotlar mazmuni va istiqboldagi maqsadlarini birlashtiruvchi konseptual formula hisoblanadi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 1-apreldagi PQ-120-son qarori bilan ushbu bosh g‘oyani o‘zida mujassam etgan g‘oyaviy-badiiy konsepsiya va dastur tasdiqlangan. Qarorda mazkur g‘oyaning mazmunini mamlakatning barcha hududlari, mahallalari, ta‘lim, madaniyat va davlat boshqaruvi tizimlariga yetkazish hamda mustaqillik yillarida erishilgan natijalarni ilmiy-ma‘rifiy jihatdan yoritish vazifalari belgilangan.

Mazkur g‘oyaning ilmiy ahamiyati uning to‘rtta asosiy tushunchani — **Vatan, xalq, yangi hayot va kelajak** tushunchalarini yagona mantiqiy tizimga birlashtirganida ko‘rinadi. “Vatan” umumiy makon va taqdirni, “xalq” fuqarolik birdamligini, “yangi hayot” inson turmushining sifat jihatidan yangilanishini, “kelajak yaratish” esa jamiyat a‘zolarining faol, mas‘uliyatli va bunyodkor subyekt sifatidagi ishtirokini ifodalaydi.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 8-moddasida O'zbekiston xalqini millatidan qat'i nazar, O'zbekiston Respublikasining fuqarolari tashkil etishi belgilangan. Konstitutsiyaning 4-moddasiga muvofiq esa mamlakat hududida istiqomat qiluvchi millat va elatlarning tillari, urf-odatlar hamda an'alarining hurmat qilinishi va rivojlanishi uchun sharoit yaratilishi kafolatlanadi. Demak, "yagona xalq" tushunchasi etnik bir xillikni emas, balki huquq, mas'uliyat, manfaat va umumiy fuqarolik taqdiri asosidagi birlikni bildiradi.

Tadqiqotning asosiy muammosi shundan iboratki, milliy birlikni ifodalovchi yuksak g'oyalarni jamiyatning kundalik faoliyati, fuqarolarning o'zaro munosabatlari va davlat institutlari amaliyotiga qanday tatbiq etish mumkin? Maqolaning ilmiy farazi quyidagicha: **milliy birdamlik umumiy ramzlar bilangina emas, balki adolatli institutlar, teng imkoniyatlar, o'zaro ishonch, faol fuqarolik ishtiroki va kelajak uchun umumiy mas'uliyat orqali barqaror xususiyat kasb etadi.**

Tadqiqotning maqsadi "Yagona Vatan, yagona xalq bo'lib, yangi hayot va kelajak yaratamiz!" g'oyasining ijtimoiy-falsafiy mazmunini ochib berish, uning tarkibiy qismlari o'rtasidagi munosabatlarni ilmiy asoslash hamda g'oyani amaliyotga tatbiq etish mexanizmlarini taklif qilishdan iborat.

Adabiyotlar tahlili va tadqiqot metodologiyasi

Millat va umumiy fuqarolik o'zligini o'rganishda B.Andersonning "tasavvur qilingan hamjamiyat" konsepsiyasi muhim nazariy manba hisoblanadi. Ushbu yondashuvga ko'ra, millat a'zolarining aksariyati bir-birini shaxsan tanimasa ham, umumiy tarixiy xotira, ramzlar, til, qadriyatlar va kelajak haqidagi tasavvurlar ularni yagona hamjamiyatga birlashtiradi. Shunday ekan, milliy birlik tabiiy ravishda o'z-o'zidan paydo bo'ladigan holat emas; u ta'lim, madaniyat, ijtimoiy muloqot va umumiy tajriba orqali shakllanib boradi.

R.Putnam ijtimoiy kapitalni fuqarolar o'rtasidagi ishonch, hamkorlik, ijtimoiy aloqalar va jamoat hayotida ishtirok etish imkoniyatlari bilan bog'laydi. Ijtimoiy kapital kuchli bo'lgan jamiyatlarda fuqarolar umumiy muammolarni birgalikda hal qilish, o'zaro yordam ko'rsatish va jamoat manfaatlarini himoya qilishga ko'proq tayyor bo'ladilar. Binobarin, "yagona xalq" tushunchasi faqat ma'naviy birdamlik emas, balki fuqarolarni birlashtiruvchi amaliy hamkorlik tarmoqlarini ham anglatadi.

A.Sen taraqqiyotni inson imkoniyatlari va erkinliklarining kengayishi sifatida talqin qiladi. Ushbu nazariyaga tayangan holda "yangi hayot" tushunchasini faqat iqtisodiy o'sish yoki yangi inshootlar qurilishi bilan cheklab bo'lmaydi. Yangi hayot — insonning sifatli ta'lim olishi, sog'lom yashashi, munosib mehnat qilishi, o'z salohiyatini ro'yobga chiqarishi, qarorlar qabul qilishda ishtirok etishi va kelajakka ishonch bilan qarashi uchun real imkoniyatlarning kengayishidir.

Jahon banki yondashuvida ijtimoiy hamjihatlikning tayanch unsurlari sifatida o'zaro ishonch, umumiy maqsad va jamoaviy harakat ko'rsatiladi. Inklyuziv institutlar esa turli ijtimoiy guruhlarining mamlakat taraqqiyotida to'liq ishtirok etishiga sharoit yaratadi. Bu holat "yagona xalq" g'oyasining barqarorligi fuqarolar o'rtasidagi gorizontol ishonch bilan bir qatorda, fuqaro va davlat o'rtasidagi vertikal ishonchga ham bog'liqligini anglatadi.

UNESCONing global fuqarolik ta'limi konsepsiyasida fuqarolik kompetensiyalari uchta — kognitiv, ijtimoiy-emotsional va xulq-atvor yo'nalishida shakllantirilishi ta'kidlanadi. Ya'ni yosh avlod Vatan va jamiyat haqidagi bilimga ega bo'lishi, unga daxldorlikni his etishi va o'z bilim hamda qadriyatlarini amaliy xatti-harakatlarda namoyon qilishi kerak.

Tadqiqotda quyidagi metodlardan foydalanildi:

- normativ-huquqiy hujjatlarning kontent-tahlili;
- ijtimoiy-falsafiy va aksiologik tahlil;
- tizimli-strukturaviy yondashuv;
- institutsional tahlil;
- qiyosiy va mantiqiy umumlashtirish;
- konseptual modellashtirish.

Maqola nazariy-konseptual xususiyatga ega bo'lib, unda taklif etilgan mezon va indikatorlarni keyinchalik sotsiologik so'rovlar, ekspert baholashlari va hududiy monitoring orqali empirik sinovdan o'tkazish maqsadga muvofiqdir.

Tadqiqot natijalari

1. “Yagona Vatan” tushunchasining ijtimoiy-falsafiy mazmuni

Vatan tushunchasi faqat muayyan geografik hududni anglatmaydi. U tarixiy xotira, davlat suvereniteti, milliy manfaatlar, huquqiy tartib, madaniy meros, ona tabiat va avlodlar davomiyligini birlashtiruvchi ko‘p qatlamli qadriyatdir.

“Yagona Vatan” g‘oyasida uchta muhim jihat mavjud.

Birinchidan, Vatan barcha fuqarolar uchun umumiy siyosiy-huquqiy makondir. Mamlakatning qaysi hududida yashashi, qaysi millat, til, kasb yoki ijtimoiy guruhga mansubligidan qat‘i nazar, fuqarolar yagona konstitutsiyaviy huquq va majburiyatlarga ega.

Ikkinchidan, Vatan umumiy tarixiy xotira makonidir. Tarixiy xotira xalqning o‘tmishdagi yutuq va sinovlarini anglash, ajdodlar merosini qadrlash va undan kelajak uchun xulosa chiqarishga xizmat qiladi. Tarixga faqat faxrlanish manbai sifatida emas, balki ma’naviy mas’uliyat va saboq manbai sifatida yondashish zarur.

Uchinchidan, Vatan umumiy mas’uliyat maydonidir. Vatanni sevishtirish uni madh etish bilangina cheklanmaydi. Qonunlarga rioya qilish, halol mehnat qilish, tabiatni asrash, jamoat mulkiga ehtiyotkor munosabatda bo‘lish, soliq va boshqa fuqarolik majburiyatlarini bajarish, mamlakat xavfsizligiga befarq bo‘lmaslik ham vatanparvarlikning amaliy ko‘rinishlaridir.

Shu jihatdan, “Yagona Vatan” formulasi fuqarolarda “bu mamlakat menga nima berdi?” degan savol bilan bir qatorda, “men Vatanim taraqqiyoti uchun nima qildim?” degan mas’uliyatli savolni ham shakllantirishi kerak.

2. “Yagona xalq” - birlik va xilma-xillik uyg‘unligi

“Yagona xalq” tushunchasi jamiyatdagi madaniy, etnik, hududiy yoki diniy farqlarni inkor qilishni anglatmaydi. Aksincha, u mavjud xilma-xillikni yagona fuqarolik qadriyatlari, umumiy manfaatlar va umumiy kelajak asosida uyg‘unlashtirishni nazarda tutadi.

Ijtimoiy-falsafiy nuqtayi nazardan, birlik va xilma-xillik bir-biriga qarama-qarshi tushunchalar emas. Majburiy bir xillik ijtimoiy rivojlanishni cheklaydi, boshqarilmagan bo‘linish esa hamjihatlikni zaiflashtiradi. Barqaror jamiyat uchun zarur bo‘lgan model — **xilma-xillikdagi birlik** modelidir.

Mazkur modelning asosiy tamoyillari quyidagilardan iborat:

- barcha fuqarolarning qonun oldida tengligi;
- milliy va madaniy o‘ziga xosliklarga hurmat;
- umumdavlat manfaatlarining ustuvorligi;
- guruhlararo ishonch va hamkorlik;
- ijtimoiy muammolarni muloqot asosida hal qilish;
- kamsitish va ijtimoiy chetlashtirishga yo‘l qo‘ymaslik.

Konstitutsiyada xalq tushunchasining millatdan qat‘i nazar barcha fuqarolarni qamrab olishi ushbu yondashuvning huquqiy asosini yaratadi. Shu sababli “yagona xalq” milliy o‘zlikni yo‘qotish emas, balki turli o‘zliklarning umumiy fuqarolik o‘zligida uyg‘unlashishidir.

Fuqarolik o‘zligi insonning o‘zini muayyan davlatning huquq va mas’uliyatga ega a‘zosi sifatida anglashidir. Bunday o‘zlik quyidagi savollarga beriladigan ijobiy javoblarda namoyon bo‘ladi:

- men mamlakat taqdiriga daxldormanmi?
- boshqa fuqarolarning huquq va qadr-qimmatini hurmat qilamanmi?
- jamiyat muammolarini hal qilishda ishtirok etishga tayyormanmi?
- O‘z shaxsiy manfaatlarimni umumiy manfaat bilan uyg‘unlashtira olamanmi?

Shunday qilib, “yagona xalq” holati shior bilan emas, balki fuqarolarning o‘zaro munosabatlari, ijtimoiy adolatni his etishi va hamkorlik tajribasi bilan shakllanadi.

3. “Yangi hayot” - inson qadriga asoslangan taraqqiyot

“Yangi hayot” tushunchasi jamiyatning avvalgi holatdan sifat jihatidan yuqoriroq bosqichga o‘tishini anglatadi. Bu o‘zgarish faqat iqtisodiy ko‘rsatkichlarda emas, balki insonning kundalik hayoti, huquqiy himoyasi, bilim darajasi, salomatligi, mehnat sharoiti va kelajakka ishonchida namoyon bo‘lishi kerak.

Yangi hayotning asosiy mezonlari quyidagilardir:

Yo'nalish	Yangi hayotning mazmuni	Kutiladigan ijtimoiy natija
Huquqiy hayot	Qonun ustuvorligi, inson huquqlari, adolatli boshqaruv	Davlat va jamiyatga ishonch
Ijtimoiy hayot	Teng imkoniyat, ijtimoiy himoya, inklyuzivlik	Ijtimoiy barqarorlik
Iqtisodiy hayot	Halol mehnat, tadbirkorlik, munosib daromad	Farovonlik va tashabbuskorlik
Ta'lim va ilm	Sifatli ta'lim, tanqidiy fikrlash, innovatsiya	Raqobatbardosh inson kapitali
Ma'naviy hayot	Tarixiy xotira, milliy qadriyatlar, axloqiy mas'uliyat	Mustahkam fuqarolik o'zligi
Ekologik hayot	Tabiatni asrash, resurslardan oqilona foydalanish	Barqaror va xavfsiz muhit
Axborot hayoti	Media savodxonlik, axborot xavfsizligi	Mafkuraviy va axborotiy barqarorlik

“O‘zbekiston - 2030” strategiyasi mamlakat taraqqiyotining ustuvor yo‘nalishlari, maqsadlari va samaradorlik ko‘rsatkichlarini belgilab berdi. 2026-yilda qabul qilingan PF-21-son Farmon bilan ushbu strategik islohotlarni yangi bosqichga olib chiqish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar belgilandi. Mazkur jarayon “yangi hayot” g‘oyasining siyosiy va institutsional asoslarini mustahkamlaydi. Yangi hayot, eng avvalo, insonning jamiyatdagi o‘rni o‘zgarishi bilan belgilanadi. Inson islohotlarning kuzatuvchisi yoki tayyor ne‘matlarni qabul qiluvchi obyekt emas, balki ularning tashabbuskori, ishtirokchisi va natijalariga mas‘ul subyekt bo‘lishi zarur.

4. “Kelajak yaratamiz” - faol fuqarolik va umumiy mas‘uliyat formulasi

G‘oyadagi “yaratamiz” fe‘li alohida ilmiy-ma‘naviy ahamiyatga ega. U kelajakni shunchaki kutish emas, balki uni ongli ravishda barpo etishni anglatadi. Birinchi shaxs ko‘plik shakli esa davlat, jamiyat va fuqarolarning birgalikdagi harakatini ifodalaydi.

Kelajakni yaratish uchun quyidagi **uchta shart** muhim:

1-shart. Kelajakni ilmiy tasavvur qilish. Jamiyat kelajakda qanday davlat va qanday ijtimoiy munosabatlarni shakllantirmoqchi ekanini aniq tasavvur qilishi kerak. Ilmiy prognoz, strategik rejalashtirish, zamonaviy texnologiyalar va xalqaro tajribani o‘rganish kelajakni ongli qurishning zaruriy shartidir.

2-shart. Zarur kompetensiyalarni shakllantirish. Yangi avlod faqat tayyor bilimlarni eslab qoluvchi emas, balki muammoni aniqlay oladigan, axborotni tanqidiy baholaydigan, jamoada ishlaydigan, tashabbus ko‘rsatadigan va innovatsion yechim ishlab chiqadigan shaxs bo‘lishi kerak.

3-shart. Avlodlararo mas‘uliyat Bugungi qarorlar faqat hozirgi avlod manfaatlari asosida emas, balki kelajak avlodlarning huquq va ehtiyojlarini ham hisobga olgan holda qabul qilinishi zarur. Tabiiy resurslarni asrash, sifatli ta‘lim tizimini yaratish, tarixiy va madaniy merosni saqlash avlodlararo mas‘uliyatning muhim ko‘rinishlaridir.

Shu ma‘noda, kelajakni yaratish quyidagi konseptual bog‘lanish orqali ifodalanadi:

Umumiy fuqarolik o‘zligi + adolatli institutlar + o‘zaro ishonch + faol ishtirok + zamonaviy kompetensiyalar = barqaror va bunyodkor jamiyat.

Kelajakni yaratishning konseptual bog'lanishi

Mazkur formula kelajakni yaratishning ijtimoiy-falsafiy asoslarini ifodalaydi.

Ushbu formula matematik tenglama emas, balki milliy taraqqiyotning tarkibiy omillari o'rtasidagi mantiqiy aloqani ko'rsatuvchi konseptual modeldir.

5. G'oyaning to'rt tarkibiy qismdan iborat modeli

Tarkibiy tushuncha	Asosiy mazmuni	Harakatlantiruvchi mexanizm	Ijtimoiy natija
Yagona Vatan	Umumiy hudud, tarix, suverenitet va huquqiy makon	Vatanparvarlik va fuqarolik mas'uliyati	Daxldorlik va sadoqat
Yagona xalq	Xilma-xillikdagi fuqarolik birligi	Tenglik, muloqot va o'zaro ishonch	Milliy birdamlik
Yangi hayot	Inson qadriga asoslangan sifatli turmush	Adolatli islohotlar va teng imkoniyatlar	Farovonlik va ijtimoiy barqarorlik
Kelajak yaratish	Faol bunyodkorlik va avlodlararo mas'uliyat	Bilim, mehnat, innovatsiya va tashabbus	Barqaror taraqqiyot

Mazkur modelda biror tarkibiy qismning zaiflashishi umumiy tizimga ta'sir qiladi. Masalan, umumiy Vatan tuyg'usi kuchli bo'lsa-yu, ijtimoiy adolat yetarli ta'minlanmasa, fuqarolarning ishonchi pasayishi mumkin. Yoki iqtisodiy yangilanish amalga oshirilsa-yu, umumiy qadriyatlar va tarixiy xotira mustahkamlanmasa, ma'naviy yaxlitlik zaiflashadi. Demak, iqtisodiy, huquqiy, ma'naviy va siyosiy taraqqiyot o'zaro uyg'un holda olib borilishi kerak.

6. Milliy birdamlikni ta'minlovchi institutsional mexanizmlar

Oila-Vatan, milliy qadriyat, halollik, mehnatsevarlik va kattalarga hurmat haqidagi dastlabki tasavvurlar shakllanadigan muhitdir. Bolada Vatanga muhabbat avvalo uning oilasi, mahallasi, ona tili, tabiat va tarixiy xotiraga bo'lgan munosabati orqali rivojlanadi. Shu sababli oiladagi tarbiya balandparvoz chaqiriqlarga emas, ota-onaning shaxsiy namunasiga asoslanishi zarur.

Mahalla-"yagona xalq" g'oyasini kundalik hamkorlikka aylantiruvchi muhim ijtimoiy institutdir. O'zaro yordam, keksalar va ehtiyojmandlarni qo'llab-quvvatlash, yoshlar tashabbuslarini rag'batlantirish, hududni obodonlashtirish va nizolarni muloqot asosida hal qilish milliy birlikning amaliy ko'rinishlaridir. 2026-yilgi Mustaqillik bayrami tadbirlarini barcha mahallalar, qishloq va ovullarda tashkil etishga alohida e'tibor qaratilgani ham g'oyaning mahalliy hamjamiyatlar orqali ro'yobga chiqarilishini ko'

Fuqarolik jamiyati institutlari

Nodavlat notijorat tashkilotlari, yoshlar birlashmalari, kasaba uyushmalari, volontyorlik harakatlari va ommaviy jamoat tashabbuslari fuqarolarda hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi. Inson umumiy manfaat yo'lida boshqalar bilan birgalikda harakat qilganida uning jamiyatga daxldorlik tuyg'usi mustahkamlanadi.

Ommaviy axborot vositalari va raqamli platformalar

Axborot makoni fuqarolik o'zligini shakllantirishda kuchli ta'sir vositasiga aylandi. Raqamli kommunikatsiya turli hudud va guruhlarini birlashtirishi bilan bir qatorda, yolg'on axborot, nafrat tili, guruhlararo qarama-qarshilik va ijtimoiy qutblashuv xavfini ham yuzaga keltirishi mumkin.

Shuning uchun ommaviy axborot vositalarida:

- mamlakatning barcha hudud va ijtimoiy qatlamlari hayotini xolis yoritish;
- bunyodkorlik namunalarini ko'rsatish;
- umumiy muammolar bo'yicha ochiq muloqot tashkil etish;
- millatlararo hurmatni mustahkamlovchi kontent yaratish;
- yoshlarning media savodxonligini oshirish muhimdir.

Davlat institutlari

Davlat milliy birdamlikni faqat targ'ibot orqali emas, balki qonun ustuvorligi, xizmatlar sifati, shaffoflik, ijtimoiy adolat va fuqarolarning murojaatlariga mas'uliyatli munosabat orqali mustahkamlaydi. Fuqaro o'z huquqi himoyalanganini, mehnati qadrlanayotganini va qarorlar qabul qilishda uning fikri hisobga olinayotganini his etsa, umumiy Vatanga daxldorligi kuchayadi.

G'oyaning rasmiy tadbir bilan cheklanib qolishi. Agar milliy birlik faqat bayram, shior va ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar doirasida namoyon bo'lsa, u fuqarolarning kundalik hayotiga yetarlicha ta'sir ko'rsatmaydi. G'oya real ijtimoiy loyiha, adolatli boshqaruv va fuqarolik ishtiroki bilan mustahkamlanishi kerak.

Ijtimoiy tengsizlik va imkoniyatlardagi tafovut. Fuqarolar o'z imkoniyatlarini adolatsiz cheklangan deb his qilgan sharoitda umumiylik tuyg'usi zaiflashishi mumkin. Shu sababli hudud, ijtimoiy kelib chiqish yoki boshqa belgilaridan qat'i nazar, ta'lim, mehnat va ijtimoiy rivojlanish imkoniyatlarining mavjudligi milliy birlikning muhim shartidir.

Axborotiy qutblashuv. Ijtimoiy tarmoqlardagi tasdiqlanmagan axborot, haqoratli munozaralar va turli guruhlarini bir-biriga qarshi qo'yuvchi materiallar fuqarolar o'rtasidagi ishonchga zarar yetkazishi mumkin. Bunga qarshi faqat taqiqlovchi choralar emas, balki tanqidiy fikrlash va media savodxonlikni rivojlantirish zarur.

Fuqarolik passivligi. Kelajakni faqat davlat tashkilotlari yaratadi, degan qarash jamiyat a'zolarida boqimandalik kayfiyatini kuchaytirishi mumkin. "Yaratamiz" tushunchasi har bir fuqaroning o'z kasbi, oilasi, mahallasi va jamoasida tashabbus ko'rsatishini talab qiladi.

Tarixiy xotiraning biryozqlama talqini. Tarix faqat tantanali voqealar yig'indisi sifatida emas, murakkab tajriba va saboqlar tizimi sifatida o'rgatilishi kerak. Ilmiylikka asoslangan tarixiy xotira avlodlarni birlashtiradi, tarixni biryozqlama yoki manfaatli talqin qilish esa qarama-qarshiliklarni kuchaytirishi mumkin.

8. Milliy birdamlikni baholash mezonlari

Maqolada "Yagona Vatan - yagona xalq" g'oyasining jamiyat hayotidagi amaliy natijalarini baholash uchun olti yo'nalishdan iborat konseptual monitoring modeli taklif etiladi.

Baholash yo'nalishi	Asosiy indikatorlar	Ma'lumot manbai
Fuqarolik o'zligi	Vatanga daxldorlik, fuqarolikdan faxrlanish, umumiy taqdirni his etish	Sotsiologik so'rov
Guruhlararo ishonch	Turli millat, hudud va ijtimoiy guruhlar bilan hamkorlikka tayyorlik	So'rov va fokus-guruh
Institutsional ishonch	Davlat organlari faoliyatining adolatligi va ochiqligini baholash	So'rov, murojaatlar tahlili

Baholash yo'nalishi	Asosiy indikatorlar	Ma'lumot manbai
Fuqarolik ishtiroki	Volontyorlik, jamoat tadbirlari, mahalla loyihalaridagi ishtirok	Ma'muriy va so'rov ma'lumotlari
Kelajak kompetensiyasi	Tanqidiy fikrlash, loyiha tuzish, raqamli va ekologik savodxonlik	Ta'limiy diagnostika
Axborotiy barqarorlik	Yolg'on axborotni aniqlash, nafrat tiliga munosabat	Maxsus test va monitoring

Har bir yo'nalishni 0 dan 100 ballgacha baholab, hudud, yosh, kasb va ijtimoiy guruhlar kesimida tahlil qilish mumkin. Bunday monitoring milliy birlikni faqat umumiy bayonlar bilan emas, balki o'lchanadigan ijtimoiy ko'rsatkichlar orqali baholash imkonini beradi.

So'rovnomalarda quyidagi fikrlarga munosabatni aniqlash maqsadga muvofiq:

"Men O'zbekistonning buguni va kelajagiga shaxsan daxldor ekanimni his qilaman".

"Boshqa millat va madaniyat vakillari bilan umumiy maqsad yo'lida hamkorlik qilishga tayyorman".

"Mahallam yoki ta'lim muassasamdagi muammolarni hal qilishda ishtirok etaman".

"Jamiyatdagi muammolar qonun va muloqot asosida hal etilishiga ishonaman".

"Internetdagi har qanday xabarni tarqatishdan oldin uning manbasini tekshiraman".

"Kelajak avlodlar manfaatini hisobga olgan holda tabiat va jamoat mulkiga ehtiyotkor munosabatda bo'laman".

9. Ta'lim va tarbiya tizimi uchun amaliy tavsiyalar

Yo'nalish	Tavsiya etilayotgan chora	Kutiladigan natija
O'quv dasturlari	"Yagona Vatan — umumiy mas'uliyat" mavzusida integrativ modul ishlab chiqish	Konstitutsiyaviy va fuqarolik savodxonligi
Loyiha asosida ta'lim	Talabalarga mahalla muammosi bo'yicha ijtimoiy loyiha ishlab chiqish vazifasini berish	Faol fuqarolik pozitsiyasi
Tarixiy xotira	Mahalliy tarix, oila tarixi va mamlakat taraqqiyotini bog'lovchi tadqiqotlar tashkil etish	Avlodlar davomiyligi
Millatlararo muloqot	Turli madaniyat va tillarga bag'ishlangan uchrashuv va ilmiy suhbatlar o'tkazish	O'zaro hurmat va bag'rikenglik
Media savodxonlik	Faktlarni tekshirish, yolg'on axborot va manipulyatsiyani aniqlash bo'yicha mashg'ulotlar	Axborotiy immunitet
Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi	Vatan himoyasini huquq, intizom, fidoyilik va tinchlikni asrash qadriyatlar bilan uyg'un yoritish	Mas'uliyatli vatanparvarlik
Volontyorlik	"Vatan uchun foydali bir tashabbus" loyihalarini yo'lga qo'yish	Hamkorlik va ijtimoiy faollik
Monitoring	Talaba va yoshlarning fuqarolik o'zligi bo'yicha davriy so'rovlar o'tkazish	Tarbiyaviy ishlar natijadorligini baholash

Ta'lim jarayonida mazkur g'oyani tushuntirishning eng samarali usuli tayyor xulosalarni berish emas, balki talabalarni muammoli savollar, bahs-munozaralar, keyslar, loyihalar va jamoaviy faoliyatga jalb qilishdir. Masalan, "Yagona xalq bo'lish uchun barcha bir xil fikrlashi kerakmi?", "Vatanparvarlik tanqidiy fikrlashga zidmi?", "Shaxsiy manfaat va umumiy manfaat qanday uyg'unlashadi?" kabi savollar yoshlarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi.

Muhokama

Tadqiqot natijalari “Yagona Vatan, yagona xalq bo‘lib, yangi hayot va kelajak yaratamiz!” g‘oyasining uch darajada namoyon bo‘lishini ko‘rsatadi.

1 chi daraja - **qadriyatlar darajasi**. Bunda Vatanga muhabbat, tarixiy xotira, milliy iftixor, inson qadr-qimmat, bag‘rikenglik va adolat asosiy o‘rin tutadi.

2 chi daraja - **institutsional daraja**. Qadriyatlar ta‘lim, mahalla, davlat boshqaruvi, fuqarolik jamiyati, ommaviy axborot vositalari va oilaviy tarbiya orqali barqaror ijtimoiy amaliyotga aylantiriladi.

3 chi daraja - **xulq-atvor darajasi**. Fuqaroning qonunga rioya qilishi, halol mehnat qilishi, jamoat ishlarida ishtirok etishi, boshqa insonlarning huquqini hurmat qilishi va umumiy kelajak uchun mas‘uliyatni his etishi g‘oyaning amaldagi natijasidir.

Shu sababli milliy birlikni faqat hissiy ko‘tarinkilik bilan tenglashtirish yetarli emas. Hissiy vatanparvarlik huquqiy bilim, ijtimoiy mas‘uliyat va amaliy faoliyat bilan mustahkamlanmasa, uning ta‘siri vaqtinchalik bo‘lib qolishi mumkin.

Milliy birlikning mohiyati barcha fuqarolarning bir xil fikrlashida emas, balki turlicha fikr va manfaatlarni umumiy konstitutsiyaviy qadriyatlar doirasida muvofiqlashtira olishidadir. Sog‘lom jamiyatda konstruktiv tanqid, ochiq muloqot va muqobil fikrlar birlikka tahdid emas, balki xatolarni aniqlash va taraqqiyotni jadallashtirish vositasi hisoblanadi.

2026-yilgi Mustaqillik tantanalarida yagona Vatan va yagona xalq bo‘lib, yangi hayot hamda buyuk kelajakni birgalikda barpo etish g‘oyasi xalqning mehnati, matonati va birdamligi bilan bog‘lab talqin qilindi. Bu esa kelajakni yaratishda jamiyatning har bir a‘zosi faol ishtirok etishi lozimligini yana bir bor ko‘rsatadi.

Ilmiy yangilik

Maqolaning ilmiy yangiligi quyidagilardan iborat:

“Yagona Vatan, yagona xalq bo‘lib, yangi hayot va kelajak yaratamiz!” g‘oyasi **Vatan – xalq-hayot- kelajak** ketma-ketligidan iborat yaxlit ijtimoiy-falsafiy model sifatida asoslandi.

“Yagona xalq” tushunchasi etnik bir xillik emas, balki konstitutsiyaviy tenglik, madaniy xilma-xillik va umumiy fuqarolik mas‘uliyatiga tayanuvchi **inklyuziv fuqarolik birdamligi** sifatida talqin qilindi.

Milliy birdamlikning qadriyatlar, institutlar va xulq-atvor darajalaridan tashkil topgan uch bosqichli mexanizmi ishlab chiqildi.

Fuqarolik o‘zligi, guruhlararo ishonch, institutsional ishonch, fuqarolik ishtiroki, kelajak kompetensiyasi va axborotiy barqarorlikni qamrab oluvchi konseptual monitoring modeli taklif etildi.

Yangi hayotning asosiy mezon sifatida faqat iqtisodiy natijalar emas, balki inson imkoniyatlari, huquqiy himoya, ijtimoiy ishonch va faol fuqarolik ishtirokining kengayishi asoslandi.

Xulosa .“Yagona Vatan, yagona xalq bo‘lib, yangi hayot va kelajak yaratamiz!” g‘oyasi O‘zbekiston davlat mustaqilligining 35 yilligi munosabati bilan ilgari surilgan bayram shiori bo‘lish bilan birga, jamiyat taraqqiyotining yaxlit ijtimoiy-falsafiy konsepsiyasini ham ifodalaydi.

Tadqiqot asosida quyidagi xulosalarga kelindi.

Birinchidan, “Yagona Vatan” barcha fuqarolarni umumiy hudud, tarixiy xotira, konstitutsiyaviy tartib, davlat suvereniteti va umumiy mas‘uliyat atrofida birlashtiradi.

Ikkinchidan, “yagona xalq” tushunchasi milliy va madaniy farqlarni yo‘qotish emas, balki ularni teng huquqlilik, o‘zaro hurmat va umumiy fuqarolik manfaatlari asosida uyg‘unlashtirishni anglatadi.

Uchinchidan, “yangi hayot” inson qadr-qimmat, qonun ustuvorligi, sifatli ta‘lim, munosib mehnat, ijtimoiy himoya, sog‘lom muhit va teng imkoniyatlarni o‘z ichiga oladigan sifat jihatidan yangi taraqqiyot bosqichidir.

To‘rtinchidan, “kelajak yaratamiz” tushunchasi fuqarolarni islohotlarning kuzatuvchisidan faol ishtirokchisi va tashabbuskoriga aylantirishni nazarda tutadi. Kelajak davlat va xalq, oila va mahalla, ta‘lim va ilm-fan, tadbirkorlik va fuqarolik jamiyatining birgalikdagi harakati bilan yaratiladi.

Beshinchidan, milliy birlikning mustahkamligi targ'ibot tadbirlarining soni bilan emas, balki fuqarolar o'rtasidagi ishonch, qonun ustuvorligi, adolatli imkoniyatlar, jamoat hayotidagi ishtirok va jamiyatning umumiy muammolarni birgalikda hal qilish qobiliyati bilan o'lchanishi kerak.

Shunday qilib, yagona Vatan va yagona xalq g'oyasi har bir fuqaroning kundalik faoliyatida - halol mehnatida, qonunga hurmatida, bilim olishida, Vatan xavfsizligini asrashida, tabiatga munosabatida, boshqa insonlar huquqini e'tirof etishida va jamoat manfaatlariga xizmat qilishida namoyon bo'lgandagina yangi hayot va buyuk kelajakni barpo etuvchi real ijtimoiy kuchga aylanadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Yangi tahrir. 2023-yil 30-aprel.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 1-apreldagi PQ-120-son qarori. "O'zbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining 35 yilligini keng nishonlashga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish to'g'risida".
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmoni. "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 16-fevraldagi PF-21-son Farmoni. "Mamlakat taraqqiyotining 2030-yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida".
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni. "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida".
6. Anderson, B. Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism. Revised edition. London: Verso, 2016.
7. Putnam, R. D. Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. Revised and Updated edition. New York: Simon & Schuster, 2020.
8. Sen, A. Development as Freedom. Oxford: Oxford University Press, 1999.
9. UNESCO. Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives. Paris: UNESCO, 2015.
10. World Bank. Leveraging Social Cohesion for Development Outcomes. Washington, DC: World Bank, 2023.
11. World Bank. Measuring Social Capital: An Integrated Questionnaire. Washington, DC: World Bank.
12. Tajfel, H., Turner, J. C. "An Integrative Theory of Intergroup Conflict." In: Austin, W. G., Worchel, S. (eds.). The Social Psychology of Intergroup Relations. Monterey: Brooks/Cole, 1979.

Аннотация

В статье анализируется социально-философское, аксиологическое, гражданско-правовое и педагогическое содержание идеи «Единая Родина, единый народ — вместе создадим новую жизнь и будущее!». Данная идея определена в качестве главной концепции празднования 35-летия государственной независимости Республики Узбекистан. Понятия «единая Родина», «единый народ», «новая жизнь» и «созидание будущего» рассматриваются как взаимосвязанные элементы целостной модели общественного развития. Особое внимание уделено формированию общей гражданской идентичности, укреплению социальной справедливости, межнационального согласия, взаимного доверия, исторической памяти и ответственности за будущее. Предложены институциональные механизмы реализации данной идеи в деятельности семьи, махалли, образовательных учреждений, институтов гражданского общества, средств массовой информации и государственных органов.

Ключевые слова:

Родина, народ, национальное единство, гражданская идентичность, патриотизм, социальная сплочённость, межнациональное согласие, историческая память, будущее.

Abstract

This article examines the socio-philosophical, axiological, civic, legal and educational dimensions of the idea “One Motherland, one people — together we will create a new life and future!” The concept was designated as the central idea of celebrating the 35th anniversary of the state independence of the Republic of Uzbekistan. The notions of “one Motherland,” “one people,” “new life,” and “creating the future” are interpreted as interconnected components of an integrated national development model. The research applies systemic, axiological, institutional and comparative approaches, as well as content analysis and conceptual modelling. The article identifies common civic identity, social justice, interethnic harmony, mutual trust, historical memory, civic participation and responsibility for future generations as the principal foundations of national unity. It also proposes institutional mechanisms and measurable indicators for translating the idea into educational, community-based and civic practices.

Keywords:

Motherland, people, national unity, civic identity, patriotism, social cohesion, interethnic harmony, historical memory, sustainable future.